

AL DOILEA FESTIVAL INTERNACIONAL DE TEATRU DE LA DUBLIN

În anul care a trecut, s-a desfășurat la Dublin, în Irlanda, cel de al II-lea Festival internațional de teatru, organizat de Brendan Smith.

Brendan Smith conduce, împreună cu soția sa, singura școală de actorie din Dublin, elevii săi fiind copii care învață pentru propria lor plăcere. Lipsa unui învățământ dramatic corespunzător în țara care a dat lumii pe Barry Fitzgerald, Maureen O'Hara, Siobhan MacKenna și Michel Mac Liammoir, este de-a dreptul surprinzătoare și n-ar putea fi iertată decât dacă irlandezii ar fi actori înnașcuți și n-ar avea nevoie de instruire. Neobosit organizator de festivaluri, Smith a mai suferit înfringeri și în alți ani, culminând însă cu 1958.

În anul acela, comitetul Festivalului a avut planuri mari. Trebuia să aibă loc, printre altele, premiera unei piese noi a lui Sean O'Casey, intitulată *The Drums of Father Ned* (Tobele lui Taica Ned), în care „marele bătrîn” al teatrului irlandez, care trăiește în Anglia, într-un exil liber-consimțit, atacă din nou clerul și influența lui asupra spiritului liber al poporului său. Dar tot așa cum, cu 40 de ani în urmă, guvernul englez a încercat să interzică la Dublin premiera mondială a piesei *The Showing up of Blanco Posnet* (Demascarea lui Blanco Posnet) de Bernard Shaw, acum autoritățile irlandeze au început să vocifereze. O'Casey nu a stat mult pe gânduri și și-a retras piesa din cadrul Festivalului, anunțând totodată definitivă sa renunțare la toate drepturile sale în ce privește Irlanda. Și Festivalul a devenit faimos prin contramandarea lui în ceasul al doisprezecelea.

Calificativul „internațional” e, de fapt, foarte puțin potrivit pentru Festivalul din 1959. Presupun că participarea dansatorilor și actorilor englezi a determinat acest calificativ (de când Irlanda a optat pentru despărțirea de Commonwealth-ul britanic, toți englezii sînt socotii străini), căci, cu

Siobhan Mc Kenna în rolul titular din „Sfînta Ioana” de Bernard Shaw — Teatrul din Dublin

excepția lor, Brendan Smith nu a reușit să atragă decât cinci mimi americani, patru cîntăreți de cabaret francezi și trupa daneză Lotte Goslar.

Ceea ce m-a izbit cel mai mult la Festivalul acestui an a fost faptul că Teatrul Național irlandez, Abbey Theatre, a boicostat Festivalul și că numele lui Sean O'Casey (din motive bine determinate), ca și ale lui Yeats, Synge și Behan au lipsit în mod vizibil de pe afișe.

Yeats și Synge au fost jucați doar de niște trupe de amatori, formate ad-hoc. La Gaiety Theatre, o altă trupă, formată ad-hoc, a prezentat o săptămîină în șir, una din piesele de bătrînețe ale lui Bernard Shaw, intitulată *The Simpleton of tue*

Maurice Good (Naoire) și Maureen Toal (Deirdre) în versiunea modernă de Donagh Mac Donagh a piesei după legenda „Lady Spider” – Teatrul Gas Company din Dun Laogheire (Irlanda)

Unexpected Isles (Prostul de pe nebănuitele insule), care a avut meritul de a fi fost scrisă de un irlandez și de a avea în distribuție trei apreciați actori de music-hall și un cunoscut interpret al lui Shakespeare. La Gate Theatre s-a prezentat piesa clasicului irlandez din secolul al XVIII-lea, Oliver Goldsmith, intitulată *The Good Natured Man* (Inimă de aur). Cel mai bun spectacol al Festivalului a fost *Dreaming Dust* (Pulbere de vis), piesă adaptată de Denis Johnston după Dean Jonathan Swift și realizată de excelentul regizor Hilton Edwards. Edwards a fost, timp de peste 30 de ani, cel mai bun regizor irlandez.

În ceea ce privește Abbey Theatre, cu una sau două excepții, cum ar fi piesa lui O'Neill, *A Long Day's Journey into Night* (Călătorie în beznă), sau *The Quare Fellow* (Un individ straniu) de Behan, el își continuă politica sa de a prezenta o trivialitate după alta despre viața la țară în

Irlanda. Această politică a fost continuată și în perioada Festivalului, Abbey Theatre preferând să creadă că acesta este singurul lucru de care Irlanda ar avea nevoie în cursul unui festival.

O altă piesă prezentată în cadrul Festivalului a fost *Landscape with figures* (Peisaj cu figuri), dramatizare a unui episod fictiv din viața pictorului englez Gainsborough, realizată de Cecil Beaton, renumitul scenograf al *Frumoasei mele doamne* (adaptare pentru teatrul muzical a lui *Pygmalion* de B. Shaw). În rolul titular al pictorului care-și plasează arta dincolo de prejudecățile sociale ale vremii lui, Donald Wolfitt, unul din fruntașii teatrului englez, a realizat unul din cele mai frumoase roluri din cariera sa.

Dar, acolo unde Brendan Smith a avut de întâmpinat cele mai mari greutăți a fost în problema finanțării Festivalului. Din partea guvernului el nu se putea aștepta la nici un fel de sprijin. Atunci i-a

venit ideea salvatoare de a invita trupa de balet din Londra, pentru care a reușit să convingă Compania de turism irlandeză și industria locală să-i aloce niște fonduri, cu totul insuficiente însă pentru a-i acoperi deficitul.

Ossia Trilling

TEATRUL CEHOSLOVAC ÎN 1960

Au intrat în tradiția teatrului cehoslovac festivalurile și seminariile de teatru de la Karlovy Vary. Astfel, în 1958 a fost prezentată și dezbătută activitatea teatrului D 34, în prezența regretatului său conducător E. F. Burian, artist al poporului. Anul 1959 a fost consacrat analizei Teatrului Național din Praga, țara noastră fiind reprezentată de artiștii emeriți Radu Beligan și Beate Fredanov.

Pentru luna septembrie a anului în curs, Karlovy Vary va fi locul de întâlnire a păpușarilor care vor participa la un seminar cu caracter național. În toamnă, va avea loc la Bratislava un festival consacrat noilor lucrări originale, cu prilejul căruia — împlinindu-se și 40 de ani de teatru profesionist slovac — se va deschide o expoziție de scenografie care va ilustra succesele dobândite în acest domeniu după Eliberare. Unul din evenimentele de seamă ale anului va fi și întâlnirea unor artiști de renume din U.R.S.S., din țările de democrație populară și din apus, în cadrul celei de a doua spartachiade de la Praga. Printre invitați se numără Kedrov, Chaplin, Olivier și mulți alții. Și în domeniul teatrului de amatori va avea loc o întâlnire importantă cu ocazia tradiționalului festival „Virasek Hronov”. De asemenea, cu prilejul centenarului nașterii lui H. Kvapil, se va organiza la Praga o conferință a artiștilor dramatici, cu teme: „Imaginarea femeii în drama modernă cehă” și „Arta actoricească, actorul și societatea”.

În cadrul Congresului culturii socialiste, care a avut loc anul trecut la Praga, a fost prezentat raportul de activitate al Asociației oamenilor de teatru cehoslovaci.

Subliniind interesul deosebit cu care a fost urmărită dezvoltarea dramaturgiei originale (33 de lucrări cehe și slovace scrise după 1945 au fost prezentate numai în primele trei luni ale stagiunii actuale), congresul a trasat pentru anul 1960 o serie de sarcini importante privind activitatea asociației. În perioada de pregătire a celui de al treilea plan cincinal, pentru rezolvarea tuturor problemelor de creație se prevede consolidarea frontului dramaturgilor și artiștilor de teatru și film printr-o activitate vie și susținută în cadrul asociației. Vor fi organizate astfel o serie de conferințe și discuții consacrate următoarelor probleme: critica teatrală și teatrele regionale, scenariile radiofonice, problemele dramaturgiei și regiei la televiziune, stagiunea jubiliară a Teatrului Realist „Zdenek Nejedly”, întâlnirea artiștilor de alte naționalități etc. Clubul revistei „Divadelni Noviny” va organiza, în cadrul filialelor asociației și al teatrelor regionale, discuții cu oamenii de teatru și spectatorii în jurul celor mai izbutite montări ale stagiunii, în special ale noilor piese originale. Se prevede de asemenea intensificarea activității secției dramatice și a comisiilor de scenografie și teatru de tineret, prin organizarea la Bratislava a festivalului și conferinței dramei contemporane, prin pregătirea expoziției de scenografie, editarea unei broșuri despre festival și a unei ample publicații despre scenografia cehoslovacă. În cursul anului se va deschide la Praga expoziția Jan Sladek și se va organiza sărbătorirea a 25 de ani de existență a teatrelor de tineret. În anul în curs vor mai fi create condițiile de reparație a organului lunar „Film a dobu” („Filmul și epoca”). Intensificându-și legăturile culturale cu străinătatea, prin organizarea unor întâlniri cu artiștii dramatici din U.R.S.S., din țările de democrație populară și cu colecțiile de teatru progresiste din apus, Asociația oamenilor de teatru cehoslovaci își propune să contribuie la extinderea schimbului de experiențe culturale între țări. Perspectivele acestui bogat program de activitate asigură oamenilor de teatru cehoslovaci înfrînșinarea cu noi succese artistice a celei de a 15-a aniversări a eliberării țării.